

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра іхтіології та зоології

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «САНІТАРНИЙ КОНТРОЛЬ В АКВАКУЛЬТУРІ» Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура» Освітньо-професійна програма: «Водні біоресурси та аквакультура»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	2
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача	Гриневич Наталія Євгеніївна Посада: завідувач кафедри іхтіології та зоології Науковий ступінь: доктор ветеринарних наук Вчене звання: професор Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вул. Героїв Чорнобиля, 3а), 408 ауд. (кафедра іхтіології та зоології). E-mail: gnatbc@ukr.net Профіль Google Scholar: Наталія Гриневич ORCID: 0000-0001-7430-9498 Зв'язок з викладачем: +380505328716 (моб., Viber та Telegram)
Опис дисципліни	Навчальна дисципліна «Санітарний контроль в аквакультурі» забезпечує засвоєння знань щодо попередження та оцінки стану здоров'я гідробіонтів, а також впровадження санітарно-гігієнічних заходів та заходів з біобезпеки в аквакультурних господарствах.
Передумови для вивчення дисципліни	Обов'язковий освітній компонент «Санітарний контроль в аквакультурі» базується на знаннях здобувачами освітніх компонентів: «Економіка виробництва продукції аквакультури», «Охорона праці у рибництві», «Біологічний моніторинг водного середовища», «Інтенсивні технології в рибництві» та взаємопов'язана із – «Моделювання технологічних процесів у рибництві», «Динаміка популяції риб», «Фермерське рибництво», «Осетрівництво» та «Рециркуляційні системи аквакультури».
Мета вивчення дисципліни	Метою дисципліни «Санітарний контроль в аквакультурі» є вивчення здобувачами вищої освіти сучасних методів моніторингу та оцінки стану здоров'я гідробіонтів, контроль якості водного середовища, виявлення та попередження захворювань, а також впровадження санітарно-гігієнічних заходів та заходів з біобезпеки в аквакультурних господарствах.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі з використанням лабораторії, акваріально-басейнового комплексу кафедри іхтіології та зоології, виїздів на виробництво. За необхідності

	(індивідуальні графіки та дистанційна форма навчання тощо) можуть використані Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Teams, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення навчальної дисципліни може бути змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	Розуміти нові методи санітарного контролю в аквакультурі. Володіти навичками критичного аналізу наукових даних щодо біобезпеки та санітарно-гігієнічного контролю в аквакультурі. Вміти оцінювати актуальність, якість, достовірність отриманої інформації. Вміти ефективно використовувати отриману інформацію під час санітарного та іхтіопатологічного контролю. Вміти приймати обґрунтовані рішення у виробничих, технологічних та наукових задачах, пов'язаних з іхтіопатологічним контролем гідробіонтів. Вміти прогнозувати імовірні результати, розробляти стратегії мінімізації негативних наслідків та ефективно реагувати на непередбачувані ситуації при охороні здоров'я риб. Розуміти ризики та наслідки прийнятих рішень. Вміти проектувати дослідницькі та прикладні проекти, враховуючи поточні наукові тенденції та потреби галузі. Вміти розробляти стратегії для вирішення іхтіопатологічних проблем у сфері водних біоресурсів та аквакультури. Вміти оцінювати та враховувати правові вимоги, економічні чинники та екологічні наслідки своїх рішень. Вміти здійснювати моніторинг і контроль реалізації проектів, забезпечуючи їх відповідність встановленим стандартам та досягнення поставлених цілей.
Структура курсу	<i>Змістовий модуль 1</i> Санітарний контроль в RAS системах Тема 1.1. Стан, перспективи розвитку, вимоги санітарії, гігієни та ветеринарно-санітарного контролю в аквакультурі. Тема 1.2. Санітарно-гігієнічні особливості водопідготовки в умовах індустріальної аквакультури. Тема 1.3. Санітарно-гігієнічні вимоги до роботи біофільтра установок замкнутого водопостачання. <i>Змістовий модуль 2</i> Біобезпека та біозахист в індустріальній аквакультурі Тема 2.1. Біобезпека та біозахист в індустріальній аквакультурі. Тема 2.2. Концепція «Єдине здоров'я»: передача антибіотикорезистентності від людей до гідробіонтів. Тема 2.3. Санітарний контроль вирощування гідробіонтів на різних етапах онтогенезу. Тема 2.4. Ідентифікація небезпечних чинників під час вирощування риби в установках замкнутого водопостачання (на прикладі райдужної форелі <i>Oncorhynchus mykiss</i>).
Методи навчання	Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо. Практичні заняття проходять у вигляді семінарів-практикумів з виконанням індивідуальних та групових практичних завдань, постановкою проблеми та її вирішення як індивідуально так і в групах; конференцій.

Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, застосування нечинного законодавства, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, використання діючого законодавства. Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі навчальної дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).
Рекомендовані джерела інформації	<u>Основна література</u> 1. Димань Т., Гриневич Н., Мазур Т. Безпека харчових гідробіонтів : підручник / за науковою редакцією Т. Димань. Київ, 2022. 256 с. 2. Фотіна Т.І., Петров Р.В., Березовський А.В., Гриневич Н.Є., Фотіна Г.А., Данілова І.О., Плюта Л.В. Ветеринарно-санітарне інспектування риби, морських ссавців, безхребетних тварин та біологічні основи рибного господарства : монографія. Суми, 2023. 211 с. 3. Фотіна Т.І., Березовський А.В., Петров Р.В., Горчанок Н.В. Ветеринарно-санітарна експертиза риби, морських ссавців та безхребетних тварин : навчальний посібник. Вінниця, 2013. 120 с. 4. Яценко І.В., Богатко Н.М., Букалова Н.В., Фотіна Т.І., Бібен І.А. Гігієна і експертиза харчових тваринних гідробіонтів та продуктів їх переробки. Харків, 2017. 680 с. <u>Додаткова література</u> 1. Давидов О.М., Темніханов Ю.Д. Основи ветеринарно-санітарного контролю в рибництві. Київ, 2004. 144 с. 2. Димань Т.М., Мазур Т.Г. Безпека продовольчої сировини і харчових продуктів : підручник. Київ, 2011. 520 с. 3. Дудник С.В., Євтушенко М.Ю. Водна токсикологія: основні теоретичні положення та їхнє практичне застосування : монографія. Київ, 2013. 297 с. 4. Гриневич Н.Є. (2017). Санітарно-профілактичні заходи в аквакультури за системи замкнутого водопостачання. <i>Тези міжнародної науково-практичної конференції: «Проблеми та шляхи інтенсифікації виробництва продукції тваринництва» (23 березня)</i>. м. Дніпро. С. 218–219. 5. Гриневич Н.Є. (2019). Вплив мікробіологічного стартера наповнювача біофільтра «Фільтронорм-Д» на збереженість райдужної форелі. <i>Науковий вісник ветеринарної медицини</i>. № 1. С. 15–21. https://doi.org/10.33245/2310-4902-2019-149-1-15-21 6. Скибіцький В.Г., Калініна О.С., Козловська Г.В. Ветеринарно-санітарна вірусологія. Київ, 2020. 416 с. 7. Кісера Я.В., Божик Л.Я., Гриневич Н.Є., Сторчак Ю.Г. (2020). Видовий склад циркулюючої мікрофлори та її стійкість до антибактеріальних

препаратів в умовах ТОВ «Квант Систем». *Науковий вісник ветеринарної медицини*. № 1. С. 12–20. <https://doi.org/10.33245/2310-4902-2020-154-1-12-20>

8. Гриневич Н.Є., Димань Т.М., Хом'як О.А., Присяжнюк Н.М., Мазур Т.Г. (2020). Моніторинг вмісту нітрифікуючих мікроорганізмів на різних наповнювачах біофільтра *Водні біоресурси та аквакультура*. № 2. С. 59–76. <https://doi.org/10.32851/wba.2020.2.10>

9. Гриневич Н., Слюсаренко А., Хом'як О., Світельський М., Семанюк Н. (2021). Моніторинг основних параметрів ставової води задля одержання безпечної продукції за сумісного вирощування осетрових і коропових риб. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького*. Т. 23(94). С. 73–80. <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a9414>

10. Гриневич Н.Є., Семенюк Н.В., Світельський М.М., Трофимчук А.М., Хом'як О.А., Присяжнюк Н.М. (2021). Санітарно-мікробіологічні показники води рециркуляційної аквасистеми за вирощування *Acipenser ruhenus* L. *Водні біоресурси та аквакультура*. № 2 (10). С. 51–64. <https://doi.org/10.32851/wba.2021.2.5>

11. Недосеков В.В., Блаха Т., Ситюк М.П., Мартинюк О.Г., Мельник В.В., Юстинюк В.Є. *Основи біобезпеки та благополуччя тварин* : монографія. Київ, 2021. 252 с.

12. Гриневич Н.Є., Хом'як О.А., Слюсаренко А.О., Трофимчук А.М., Жарчинська В.С., Осадча Ю.В., Ткаченко О.В. (2022). Адаптивна реакція коропа кої (*Cyprinus carpio koi*) до знижених та підвищених температур в експериментальних умовах. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького*. Т. 24(97). С. 137–145. <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a9724>

13. Кухтин М., Кожин В., Горюк Ю., Горюк В., Гриневич Н. (2022). Вплив дезінфікуючого засобу «Ензидез» на тест-об'єкти контаміновані мікроорганізмами. *Аграрний вісник Причорномор'я*. Вип. 102-103. С. 9–14. <https://doi.org/10.37000/abbsl.2022.102.02>

14. Гриневич Н.Є., Семанюк Н.В., Хом'як О.А., Слюсаренко А.О., Трофимчук А.М. (2023) Екобіологічний захист та санітарний контроль води і ґрунту у нерестових коропових ставах. *Таврійський науковий вісник*. № 129. С. 277–284. <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2023.129.36>

15. Liasota V., Bukalova N., Bohatko N., Grynevych N., Sliusarenko A., Sliusarenko S., Prylipko T., Dzhmil V. (2023). The risk-based control of the safety and quality of freshwater fish for sale in the agri-food market. *Potravinarstvo Slovak Journal of Food Sciences*. Vol. 17. P. 200–216. <https://doi.org/10.5219/1842>

16. Гриневич Н.Є., Осадча Ю.В. (2024). Моніторинг гідрохімічних показників рециркуляційної аквасистеми на ранніх стадіях онтогенезу *Acipenser ruthenus*. *Науковий вісник ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького*. Т. 26. № 100. С. 75–82. <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a10011>

Адреси електронних ресурсів у мережі INTERNET

1. Вплив зміни клімату на інфекційні захворювання риб. https://www.researchgate.net/publication/348031720_The_impact_of_climate_change_on_fish_infectious_diseases_a_review

2. Біобезпека та біозахист: світовий досвід, проблеми в Україні та шляхи їх вирішення. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vetmed_2010_94_3

3. Методичні рекомендації з використання гвоздичної олії для анестезії риб через призму впливу формування пропозиції на агропродовольчу продукцію на ринку.

https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u404/druk_blok_met_rek_gvozd_oliya_23_0458.pdf

4. Антибіотирезистентність: багатогранність проблеми.

http://dspace.bsmu.edu.ua/bitstream/123456789/9369/1/kep_2014_13_2_54.pdf

5. Вирішення проблеми продовольчої безпеки України в контексті реалізації спільної стратегії МЄБ, ВООЗ та ФАО «Єдине здоров'я».

<https://www.jvm.kharkov.ua/sbornik/103/01.pdf>